

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษากระบวนการในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของรัฐ (e-Auction) 2) เพื่อศึกษาถึงผลการนำนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ไปปฏิบัติ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของรัฐ

วิธีวิจัยเป็นแบบคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 คน ผู้ศึกษาได้สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ควบคุมดูแลเกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพัสดุ ผู้ให้บริการตลาดกลาง และผู้เสนอราคา จำนวนกลุ่มละ 3 คน ผลการศึกษาสรุปดังนี้

1. กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของรัฐ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงานและสร้างการแข่งขันที่เป็นธรรมให้แก่ผู้เสนอราคา ดังนั้น กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างจึงมีขั้นตอนและรายละเอียดของระเบียบมาก

2. ผลการนำนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของรัฐ ไปปฏิบัติที่ชัดเจน ได้แก่ การเกิดความโปร่งใสในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง และก่อให้เกิดความยุติธรรมในขั้นตอนของการเสนอราคาของผู้ยื่นเสนอราคา

3. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของรัฐที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาขั้นตอนและรายละเอียดของการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนที่ค่อนข้างมาก ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติต้องศึกษา ทำความเข้าใจ และใช้เวลาการดำเนินการที่มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำคัญจากการศึกษา ควรใช้ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างเพียงระเบียบเดียว โดยให้มีการปรับปรุงระเบียบให้มีความคล่องตัวและสามารถดำเนินการได้ในทางปฏิบัติ และให้มีรายละเอียดการดำเนินงานที่น้อยลง พร้อมกับการชี้แจง ให้การอบรม และการซักซ้อมความเข้าใจที่มากพอต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ควรลดภาระการดำเนินงานของหน่วยงานปฏิบัติ ทั้งในด้านจำนวนบุคลากรและเวลาในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดวงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้สูงขึ้น โดยวงเงินที่ควรจัดซื้อจัดจ้าง ไม่ควรต่ำกว่า 5 ล้านบาท และพิจารณาทบทวนเปรียบเทียบผลกระทบความคุ้มค่าและความจำเป็นของการยื่นเสนอราคา ณ ตลาดกลาง กับการยื่นเสนอราคา ณ สถานที่อื่น ๆ ของผู้ยื่นเสนอราคา ในการแก้ไขปัญหาการสมยอมราคาของผู้เสนอราคา ปัจจัยสำคัญอยู่ที่จริยธรรมของผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง การแก้ไขปัญหาจึงขึ้นอยู่กับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องให้ความร่วมมือในการปรับแก้ไขพฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และด้วยความจริงใจ

There are 3 objectives for this research, i.e., 1. to study the process of E-Auction by the government; 2. to study the outcome of the implementation of the government E-Auction policy; 3. to study problems and obstacles in the E-Auction implementation.

It is a qualitative study using the in-depth interview technique for 12 key-informants from 4 groups of concerned people, i.e., regulation supervisors, material and equipment officials, central market service operators, and the bidders, 3 for each group.

Results of the study are briefly presented below :

1. The government's E-Auction policy aims to create transparency in price bidding for various construction projects; it is therefore full of operating details and regulations.

2. The outcome of its implementation is transparent operation, opening for people to participate more in the process resulting in having fairness for the price bidders.

3. Problem and obstacles found in this process are too much details for practical purpose; the officials concerned have to spend more time studying them; the whole process then take longer time than ordinary bidding.

Recommendations emerged from this study, among others, are reduction of regulation details. It is the only one modification to facilitate auction without losing fairness and transparency.